

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kemikaalilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kemikaalilakia siten, ettei maanviljelijän, joka on suorittanut kasvisuojeluinlaissa edellytetyn kasvisuojeluaineiden käyttöä koskevan tutkinnon, tarvitsisi hankkia lisäksi ammattimaisen tuholaistorjujan pätevyyttä. Lailla täsmennettäisiin myös tuholaistorjujan ja tuholaistorjuntaan tarkoitettuja biosidivalmisteita koskevan erityistutkinnon suorittaneen henkilön rekisteröinnin peruuttamisen ehtoja sekä yleiseen kulutukseen luovutettavien biosidivalmisteiden rajoittamisen edellytyksiä. Kemikaalien käyttäminen Euroopan unionin kemikaalilainsäädännön mukaisen luvan ehtojen vastaisesti ehdotetaan säädetäväksi rangaistavaksi. Lisäksi ehdotetaan tarpeettomina kumottaviksi eräitä kansallisia ase-
tuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kemikaalilakia (599/2013) ehdotetaan muutettavaksi sen toimeenpanosta saatujen käytännön kokemusten perusteella ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 528/2012 (jäljempänä biosidiasetus) muutoksen takia.

Kemikaalien markkinoille saattamista ja käyttöä säädellään Suomessa pääasiallisesti Euroopan unionin asetuksilla, mutta biosidivalmisteita voidaan siirtymäkautena vuoteen 2024 saakka säädellä myös kansallisilla säännöksillä. Tämä esitys koskee ainoastaan kansallisen toimivalan piiriin kuuluvia seikkoja.

Biosidit eli eliöntorjunta-aineet ovat muutoin kuin kasvinsuojeluaineina käytettäviä kemikaleja, joista käytetään torjumaan ihmisen toiminnalle haitallisia eliöitä. Biosideja ovat esimerkiksi ihon ja pintojen desinfiointiaineet, tuholaistorjunta-aineet, teollisuudessa ja teollisuustuotteissa käytettävät säilytysaineet sekä puunsuoja-aineet.

Biosidivalmisteen hyväksymisen edellytykset

Biosidivalmisteiden hyväksymisen edellytyksistä säädetään lain 29 §:ssä. Sen 2 momentissa säädetään valmisteista, joita ei hyväksytä toimitettavaksi yleiseen kulutukseen. Sellaisia ovat biosidivalmisteet jotka täyttävät EU:n biosidiasetuksen 19 artiklan 4 b kohdassa säädetyt kriteerit myrkyllisyyden tai syöpää aiheuttavien, sukusolujen perimää vaurioittavien tai lisääntymiselle vaarallisten ominaisuuksien osalta. Biosidiasetuksen 19 artiklan 4 b kohtaa on muutettu biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 528/2012 muuttamisesta tiettyjen markkinoillepääsyn edellytysten osalta annettulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 334/2014. Muutos on tullut voimaan 25.4.2014. Kemikaalilain 29 §:ään ehdotetaan lisättäväksi viittaus välittömään ja elinkohtaiseen myrkyllisyyteen, jotta laki olisi yhdenmukainen biosidiasetuksen kanssa.

Tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidivalmisteiden käyttöä koskeva tutkinto

Lain 38 §:ssä säädetään tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidivalmisteiden käyttöä koskevasta tutkinnosta. Jos tuholaistorjuntaan tarkoitettua puunsuoja-ainetta, jyrksijämyrkyn tai hyönteis- ja punkkimyrkyn taikka muun niveljalkaisten torjuntaan käytettävän biosidivalmisteen voidaan perustellusti arvioida aiheuttavan haittaa tai vaaraa ihmisen terveydelle tai ympäristölle, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi valmisteen hyväksymisen yhteydessä päättää, että sitä saa käyttää vain pätevyytensä osoittanut henkilö, jonka Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on merkinnyt 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tutkinto- ja yritysrekisteriin. Säännös koskee myös maanviljelijää, jonka olisi siten hankittava ammattimaisen tuholaistorjujan pätevyys.

Kasvinsuojelulain (1563/2011) 17 §:n mukaisesti kasvinsuojeluaineita saa ammattitoiminnassa käyttää vain kyseisen lain 10 §:ssä tarkoitettua kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittanut henkilö. Vaikka kasvinsuojelulain mukainen tutkinto ei erityisesti käsittele esimerkiksi jyrksijämyrkkien käyttöä, antaa se kuitenkin viljelijälle edellytykset ymmärtää käyttöohjeiden mukaisen käytön merkityksen ympäristön- ja terveydensuojelun kannalta ja valmiudet toimia ohjeiden mukaisesti. Jos lakia ei muutettaisi, maanviljelijät joutuvat joko pätevytyttyään ammattimaisiksi tuholaistorjujiksi tai ostamaan palvelut tuholaistorjuntayrityksiltä, joita maaseudulla ei helposti ole saatavilla. Kolmas vaihtoehto olisi käyttää muita kuin ammattikäyttöön sallittuja valmisteita, joiden teho ei kuitenkaan välttämättä maataloudessa ai-

na ole riittävä, koska maataloilla on runsaasti jyrsijöitä ja muuta haittaeläimiä houkuttelevaa ravintoa.

Koska maanviljelijän erillinen pätevytyminen ammattimaiseksi tuholaiсторjujaksi ei edellä esitetyillä perusteilla ole tarkoituksenmukaista, ehdotetaan esityksellä muutettavaksi lain 38 § siten, että maanviljelijältä, joka on suorittanut kasvisuojelulain edellyttämän kasvisuojelulaineita koskevan tutkinnon, ei edellytettäisi ammattimaisen tuholaiсторjujan pätevyyden osoittamista.

Pätevöityneen henkilön rekisteröinnin peruuttamisen edellytykset

Lain 40 §:ssä säädetään tuholaiсторjujan tutkinnon ja 43 §:ssä erityistutkinnon suorittaneen henkilön pätevyyden todentamisesta. Pätevyysvaatimukset täyttävä henkilö merkitään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ylläpitämään tutkinto- ja yritysrekisteriin. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi päätöksellään peruuttaa rekisteröinnin, jos henkilö ei enää täytä rekisteröinnin edellytyksiä. Tarkempia säännöksiä rekisteröinnin peruuttamisesta voidaan lain mukaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Rekisteröinnin peruuttaminen koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jonka vuoksi asiasta on säädettävä laissa. Kemikaalilaisissa ehdotetaan säädettäväksi edellytyksistä, joiden täytyessä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi peruuttaa rekisteröinnin. Näitä olisivat biosidivalmisteiden käyttöohjeiden vastainen käyttö, tai se, että toiminnasta on aiheutunut tai voi aiheutua ympäristö- tai terveyshaittaa. Peruuttamismahdollisuus olisi kuitenkin rajatta vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen. Lisäksi mainituista pykälistä poistettaisiin asetuksenantovaltuudet tarpeettomina.

Kemikaalirikkomus

Lain 59 §:ssä säädetään kemikaalirikkomuksista. Pykälän 2 momentin 9 kohdan mukaan rangaistaisiin sakolla, ellei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, sitä joka käyttää aineita ilman kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1907/2006 (jäljempänä REACH-asetus) 56 artiklan mukaista lupaa. Lisäksi ehdotetaan rangaistavaksi aineen käyttäminen REACH-asetuksen 56 artiklassa tarkoitetun luvan ehtojen vastaisesti.

Vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetut asetukset

Voimassaolevaa kemikaalilakia säädettäessä jätettiin voimaan useita vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annettuja asetuksia kunnes uuden kemikaalilain nojalla toisin säädettäisiin. Esityksellä saatettaisiin ajan tasalle luettelo niistä vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetuista asetuksista, jotka jäisivät edelleen voimaan. Osa voimassaolevaa kemikaalilakia säädettäessä voiman jätetyistä asetuksista on kumottu voimassaolevan kemikaalilain nojalla annetuilla asetuksilla, osa asetuksista on tullut tarpeettomiksi sen vuoksi, että ne on korvannut EU-säädös. Eräiden asetusten määräaika on kulunut umpeen.

2 Esityksen vaikutukset

2.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksen taloudelliset vaikutukset kohdistuvat lähinnä maatalouteen ja tuholaiistorjuntaa harjoittaviin yrityksiin.

Suomessa on lähes 66 000 maatilaa. Koska kaikki kasvinsuojeluaineiden ammattimainen käyttö edellyttää nykyisin kasvinsuojelututkinnon suorittamista, suurimmalla osalla maataloista on kasvinsuojelututkinnon suorittanut henkilö. Poistamalla esityksen mukaisesti vaatimus tuholaiistorjujan pätevyyden hankkimisesta vähennettäisiin maatalousyrittäjien kuluja. Tuholaiistorjujan pätevyyden hankkiminen maksaa kokonaisuudessaan koulutuksesta riippuen noin 350 – 800 euroa.

Ammattimaista tuholaiistorjuntaa tekeviä yrityksiä on Suomessa noin 40 kappaletta. Esityksen toteuttaminen saattaa jossain määrin vähentää tuholaiistorjuntayritysten mahdollisuuksia saada uusia maatiloja asiakkaikseen.

2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ammattikäyttöön tarkoitettujen valmisteiden käytön salliminen kasvinsuojeluainelaisissa tarkoitettujen tutkinnon suorittaneille maanviljelijöille ilman tuholaiistorjujan pätevyyttä ei vaikuta viranomaisten toimintaan. Rehu- ja elintarvikehygieniasäännösten mukaan biosidivalmisteiden käytöstä pidetään kirjanpitoa, jota voidaan valvoa muun valvonnan yhteydessä.

2.3 Ympäristövaikutukset

Kemikaalilailalla säädetyn tuholaiistorjujien pätevyysvaatimuksen tavoitteena on parantaa muun muassa jyrsijämyrkyistä aiheutuvien ympäristövaikutusten hallintaa. Maanviljelijöiden parantunut ammattitaito kasvinsuojeluaineiden käytössä ja kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaminen antaa heille edellytykset ymmärtää ohjeiden ja tarpeen mukainen käyttö ja siten vähentää ympäristö- ja terveysvaikutuksia myös biosidivalmisteita käytettäessä. Siten maanviljelijöiden vapauttaminen tuholaiistorjujan pätevyysvaatimuksesta ei oleellisesti heikentäisi tavoiteltavaa ympäristönsuojelun tasoa edellyttäen, että viljelijät noudattavat käyttöohjeita. Jatkossa kasvinsuojeluaineita koskevaan tutkintoon voidaan tarvittaessa sisällyttää tietoja myös jyrsijämyrkyjen käytöstä.

Tilannetta tulee kuitenkin seurata. Suomessa on selvitetty ensimmäisen kerran tiettyjen ympäristössä erittäin haitallisten jyrsijämyrkyjen esiintymistä luonnonvaraisissa eläimissä. Alustavien tulosten mukaan jyrsijämyrkyjä löytyy lähes kaikista näytteistä. Tilannetta on tarpeen tarkastella muutaman vuoden kuluttua uudelleen ja selvittää vähentävätkö tarkennetut käyttöohjeet ja joidenkin valmisteiden rajoittaminen vain ammattimaiseen käyttöön näiden aineiden pitoisuuksia luonnonvaraisissa eläimissä toivotulla tavalla.

3 Esityksen valmistelu

3.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmistelu virkakatyonä ympäristöministeriössä ja yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön, maa- ja metsätalousministeriön sekä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa.

Valmistelussa on hyödynnetty kemikaalilain täytäntöönpanosta saatuja käytännön kokemuksia ja biosidivalmisteista annetun valtioneuvoston asetuksen (418/2014) lausuntokierroksella saatuja lausuntoja.

3.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esityksestä on pyydetty lausunnot sosiaali- ja terveysministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, oikeusministeriöltä, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta, Luonnonvarakeskukselta, Kasvinsuojeluseura ry:ltä, Kasvinsuojeluteollisuus ry:ltä, Kemianteollisuus ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä, Teknisen kaupan ja palveluiden yhdistys ry:ltä ja Teknokemian yhdistys ry:ltä.

Lausunnoissa kannatettiin yleisesti esitystä poistaa tuholaiсторjujan pätevyysvelvoite kasvinsuojelututkinnon suorittaneilta maanviljelijöiltä.

Kaupan liiton ja Teknisen kaupan ja palveluiden yhdistys ry:n mukaan tuholaiсторjujan pätevyysvaatimuksista tulisi vapauttaa kasvinsuojelututkinnon suorittaneet maanviljelijät tuotantosunnasta riippumatta. Myös Turvallisuus – ja kemikaaliviraston lausunnossa ehdotettiin täsmennettäväksi rajoituksia, jotka koskevat pätevyysvaatimuksista vapauttamista. Oikeusministeriö kiinnitti huomiota erityisesti rangaistussäännösten muotoiluun sekä pätevyityneen henkilön rekisteröinnin peruuttamisen edellytyksiin. Esitysluonnosta on korjattu näiltä osin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

29 §. *Hyväksymisen edellytykset.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus välittömään ja elinkohtaiseen myrkyllisyyteen, jotta teksti olisi yhdenmukainen EU:n biosidiasetuksen muutoksen ((EU) No: 334/2014) 19 artiklan 4 b kohdan kanssa.

38 §. *Tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidivalmisteiden käyttöä koskeva tutkinto.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ainoastaan ammattimaiseen tuholaistorjuntaan tarkoitettua biosidivalmistetta voisi käyttää tuholaistorjujan tutkinnon suorittaneen ammattimaisen torjujan lisäksi myös maanviljelijä, joka on suorittanut kasvinsuojeluvainelain tarkoittaman kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon.

Mahdollisuus käyttää vain ammattimaiseen tuholaistorjuntaa tarkoitettuja valmisteita koskisi kuitenkin vain omaa maataloutta eli omaa tai vuokrattua tilaa. Maanviljelijän, joka tekee tuholaistorjuntaa muille, maksua vastaan tai maksutta, olisi hankittava tuholaistorjujan pätevyys. Järjestelyllä turvataan tasapuolisen kilpailun edellytykset kaikille niille, jotka tarjoavat tuholaistorjuntapalveluja ulkopuolisille. Sama pätee muihin kasvinsuojelututkinnon suorittaneisiin ammattiryhmiin, joissa käyttökohteet ovat laajemmat ja torjuntaa tehdään ammattimaisesti ja maksua vastaan. Tällaisia käyttäjäryhmiä ovat esimerkiksi kasvinsuojelu-urakoitsijat ja viheraluetekijät.

40 §. *Pätevyyden todentaminen ja 43 § Erityistutkinnon todentaminen.* Lain 40 §:ssä säädetään tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidivalmisteiden käyttöä koskevan tutkinnon ja lain 43 §:ssä erityistä vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle aiheuttavan valmisteen käyttöä koskevan tutkinnon todentamisesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto merkitsee henkilöt, joiden tutkinnon se on todentanut, pitämänsä rekisteriin. Lain kyseisiin pykäliin ehdotetaan lisättäväksi säännös tuholaistorjujan tutkinnon tai erityistutkinnon suorittaneen henkilön rekisteröinnin peruuttamisen edellytyksistä. Rekisteröinti voitaisiin peruuttaa, mikäli henkilö toimii kemikaalilain 35 §:n tai biosidiasetuksen 17 artiklan 5 kohdan vastaisesti tai mikäli on syytä muutoin epäillä, että toiminnasta on aiheutunut tai voi aiheutua haittaa ympäristölle tai terveydelle. Lisäksi pykälistä poistettaisiin asetuksenantovaltuudet tarpeettomina.

59 §. *Kemikaalirikkomus.* Lain 59 §:n 2 momentin 9 kohdassa säädetään, että kemikaalirikkomuksesta tuomitaan se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo REACH-asetuksen 56 artiklan mukaista markkinoille saattamista tai käyttöä koskevaa kieltoa ilman Euroopan kemikaaliviraston kyseiselle aineelle myöntämää nimenomaista lupaa. Kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että rangaistavaksi tulisi myös kemikaalin käyttäminen luvan ehtojen vastaisesti. Luvassa annetut ehdot ovat sitovia ja niissä määritellään, millä edellytyksillä aineita voidaan käyttää vaarantamatta ympäristön tai terveyden suojelua. Samalla oikaistaisiin säännöksessä ollut virhe. REACH-asetuksen mukaisen luvan antaa Euroopan komissio eikä Euroopan kemikaalivirasto, kuten säännöksessä nykyisin todetaan.

Pykälän 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kemikaalirikkomuksesta voitaisiin jättää syyte nostamatta tai rangaistus määräämättä, jos teon johdosta annetusta muusta viranomaisen päätöksestä aiheutuneita taloudellisia seurauksia on pidettävä tekijälle teon vakavuuden nähden riittävinä taikka jos tekijä rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä. Lähtökohtaisesti hallinnolliset pakkokeinot, uhkasakko, teettämishaka ja keskeyttämishaka ovat ensisijaisia sanktioita rikkomustapauksissa suhteessa rikosoikeudellisiin seuraamuksiin. Täten ehdotettu sääntely mahdollistaisi viranomaisille nykyistä laajemman harkintavallan arvioida tämän lain soveltamisalaan kuuluvien hallinnollisten seu-

rausten riittävyttä ja rikosoikeudellisten toimien tarpeellisuutta suhteessa arvioitavaan te-
koon. Harkintavaltaa annettaisiin tuomioistuinten lisäksi myös syyttäjäviranomaisille. Sään-
nöksessä olisi kyse tapauskohtaisesta kohtuusarviointista.

62§. *Vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetut asetukset.* Lain 62 §:ssä luetellaan vuoden
1989 kemikaalilain nojalla annetut asetukset, jotka jätettiin uuden lain voimaan tullessa 1 päi-
vänä elokuuta 2013 voimaan kemikaalilakia uudistettaessa. Esityksellä kumottaisiin pykälän 1
momentin kohdassa 1 tarkoitettu kemikaaliasetus (675/1993), kohdassa 13 tarkoitettu sosiaali-
ja terveystieteiden ministeriön asetus biosidivalmisteiden pakkaamisesta merkinnöistä (422/2000) ja
kohdassa 15 tarkoitettu ympäristöministeriön asetus biosidivalmisteen hyväksymisen tai rekis-
teröinnin hakemisesta, markkinoilta poistamisesta ja erityisehdoista (20/2008), joka ovat käy-
neet EU:n lainsäädännön kehittyessä tarpeettomiksi.

Lisäksi ehdotetaan poistettavaksi 1 momentista asetukset, jotka jo aiemmin on kumottu. Näitä
ovat kohdassa 9) tarkoitettu asetus kemikaalineuvottelukunnasta (622/1990), kohdassa 12)
tarkoitettu valtioneuvoston asetus biosidivalmisteista (466/2000) ja kohdassa 14) tarkoitettu
ympäristöministeriön asetus biosidivalmisteita ja niiden tehoaineita koskevista hakemuksista
ja ilmoituksista (467/2000). Lisäksi ehdotetaan poistettavaksi pykälän 2 momentti, koska sen
mukainen aikaraja on jo ohitettu.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esitys toteuttaa perustuslain 18 §:n mukaista oikeutta hankkia toimeentulonsa valitsemallaan
elinkeinolla ja 20 §:n 2 momentin mukaisesti julkisen vallan velvollisuutta turvata jokaiselle
oikeus terveelliseen ympäristöön.

Edellä esitetyn mukaisesti esitys on sopusoinnussa perustuslain kanssa ja siihen sisältyvä laki
voidaan käsitellä eduskunnassa tavanomaista lainsäädäntömenettelyä noudattaen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiesitys:

Laki

kemikaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kemikaalilain (599/2013) 29 §:n 2 momentti, 38 §:n 1 momentti, 40 § ja 43 §, 59 §:n 2 ja 6 momentti ja 62 § seuraavasti:

29 §

Hyväksymisen edellytykset

Biosidivalmistetta, joka täyttää biosidiasetuksen 19 artiklan 4 kohdan a tai b alakohdassa säädetyt kriteerit välittömän tai elinkohtaisen myrkyllisyyden tai syöpää aiheuttavien, sukusolujen perimää vaurioittavien tai lisääntymiselle vaarallisten ominaisuuksien osalta, ei hyväksytä toimitettavaksi yleiseen kulutukseen.

38 §

Tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidivalmisteiden käyttöä koskeva tutkinto

Jos tuholaistorjuntaan tarkoitettun puunsuoja-aineen, jyrksijämyrkyn tai hyönteis- ja punkki-myrykyn taikka muun niveljalkaisten torjuntaan käytettävän biosidivalmisteen voidaan perustellusti arvioida aiheuttavan haittaa tai vaaraa ihmisen terveydelle tai ympäristölle, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi valmisteen hyväksymisen yhteydessä päättää, että sitä saa käyttää vain:

- 1) pätevyytensä osoittanut henkilö, jonka Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on merkinnyt 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tutkinto- ja yritysrekisteriin; ja
- 2) kasvinsuojeluaineista annetun lain 10 §:ssä tarkoitettun kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittanut henkilö omassa maataloustoiminnassaan, jossa ei tehdä tuholaistorjuntaa toiselle maksua vastaan tai maksutta.

40 §

Pätevyyden todentaminen

Tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidivalmisteiden käyttöä koskevan tutkinnon suorittaneen on tehtävä pätevyytensä todentamista varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tarpeelliset henkilö- ja yhteystiedot sekä osoitus 38 §:ssä tarkoitettun tutkinnon suorittamisesta. Pätevyysvaatimukset täyttävä merkitään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ylläpitämään 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tutkinto- ja yritysrekisteriin.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi päätöksellään peruuttaa rekisteröinnin, jos henkilö toimii tämän lain 35 §:n tai biosidiasetuksen 17 artiklan 5 kohdan vastaisesti, tai on syyttä epäillä, että toiminnasta on aiheutunut tai voi aiheutua ympäristö- tai terveyshaittaa. Ennen rekisteröinnin peruuttamista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varattava henkilölle tilaisuus

korjata puute, jollei puute ole niin olennainen, ettei sen poistaminen ole mahdollista kohtuullisessa määräajassa.

43 §

Erytistutkinnon todentaminen

Erytistutkinnon suorittaneen on tehtävä erityistutkintonsa todentamista varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tarpeelliset henkilö- ja yhteystiedot sekä osoitus 41 §:ssä tarkoitetun erityistutkinnon suorittamisesta. Erytistutkinnon suorittanut merkitään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ylläpitämään 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tutkinto- ja yritysrekisteriin.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi päätöksellään peruuttaa rekisteröinnin, jos rekisteröity toimii tämän lain 35 §:n tai biosidiasetuksen 17 artiklan 5 kohdan vastaisesti, tai on syytä epäillä, että toiminnasta on aiheutunut tai voi aiheutua ympäristö- tai terveyshaittaa. Ennen rekisteröinnin peruuttamista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varattava henkilölle tilaisuus korjata puute, jollei puute ole niin olennainen, ettei sen poistaminen ole mahdollista kohtuullisessa määräajassa.

59 §

Kemikaalirikkomus

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kemikaalirikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo REACH-asetuksen

1) 5–7, 9, 11 tai 17–19 artiklan mukaisia rekisteröinti- tai ilmoitusvelvollisuuksia Euroopan kemikaalivirastolle,

2) 14 tai 37–39 artiklan mukaisia kemikaalien turvallisuusarviointi-, raportointi-, soveltamis- tai tiedottamisvelvollisuuksia,

3) 22, 24, 40, 41, 46 tai 66 artiklassa tarkoitettujen tietojen toimittamisvelvollisuutta Euroopan kemikaalivirastolle,

4) 31 artiklan velvollisuutta, joka koskee käyttöturvallisuustiedotetta ja siltä edellytettävien tietojen toimittamista vastaanottajalle,

5) 32 artiklan mukaista ainetta tai seosta koskevaa tiedottamisvelvollisuutta,

6) 33 tai 34 artiklan mukaista tiedottamisvelvollisuutta taikka 35 artiklan mukaista työnantajan tiedonantovelvollisuutta,

7) 36 artiklan mukaista velvollisuutta säilyttää tietoja tai toimittaa niitä toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan kemikaalivirastolle,

8) 49 artiklan mukaista velvollisuutta toimittaa lisätietoja toimivaltaiselle viranomaiselle,

9) 56 artiklan mukaista markkinoille saattamista tai käyttöä koskevaa kieltoa ilman Euroopan komission kyseiselle aineelle myöntämää nimenomaista lupaa tai käyttää ainetta kyseisen luvan ehtojen vastaisesti,

10) 65 artiklan mukaista velvoitetta lisätä lupaluonumero merkintöihin tai

11) 67 artiklan mukaista ainetta sellaisenaan, seoksessa tai esineessä koskevaa liitteessä XVII säädettyä rajoitusta.

Kemikaalirikkomuksesta voidaan jättää syyte nostamatta tai rangaistus määräämättä, jos teon johdosta annetusta muusta viranomaisen päätöksestä aiheutuneita taloudellisia seurauksia on pidettävä tekijälle teon vakavuuteen nähden riittävinä taikka jos tekijä rikko tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä.

HE 75/2016 vp

62 §

Vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetut asetukset

Vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetut seuraavat asetukset jäävät voimaan:

- 1) valtioneuvoston asetus maanpuolustusta koskevista poikkeuksista kemikaalilainsäädännön soveltamisessa (996/2010);
- 2) valtioneuvoston asetus eräiden vaarallisten aineiden, seosten ja esineiden valmistuksen, markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksista annetuista REACH-asetuksen XVII liitteen säännöksistä poikkeamisesta (647/2009);
- 3) vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (59/1999) 8 luku;
- 4) valtioneuvoston päätös otsonikerrosta heikentävistä aineista (262/1998);
- 5) sosiaali- ja terveysministeriön asetus CLP-asetuksen liitteessä VI tarkoitetuista kemikaaleista (5/2010);
- 6) sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisesta (553/2008);
- 7) sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaalien määrätietojen toimittamisesta (1155/2011);
- 8) asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista puolustusvoimissa (78/1996);
- 9) asetus kemikaalilain valvontaviranomaisista puolustusvoimissa (469/1992).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Laki

kemikaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kemikaalilain (599/2013) 29 §:n 2 momentti, 38 §:n 1 momentti, 40 § ja 43 §, 59 §:n 2 ja 6 momentti ja 62 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

29 §

Hyväksymisen edellytykset

Biosidivalmistetta, joka täyttää biosidiase-
tuksen 19 artiklan 4 kohdan a tai b alakoh-
dassa säädetyt kriteerit myrkyllisyyden tai
syöpää aiheuttavien, sukusolujen perimää
vaurioittavien tai lisääntymiselle vaarallisten
ominaisuuksien osalta, ei hyväksytä toimitet-
tavaksi yleiseen kulutukseen.

38 §

*Tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidival-
misteiden käyttöä koskeva tutkinto*

Jos tuholaistorjuntaan tarkoitettun puun-
suoja-aineen, jyrsiijämyrkyin tai hyönteis- ja
punkkimyrkyin taikka muun niveljalkaisten
torjuntaan käytettävän biosidivalmisteen voi-
daan perustellusti arvioida aiheuttavan hait-
taa tai vaaraa ihmisen terveydelle tai ympä-
ristölle, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi
valmisteen hyväksymisen yhteydessä päättää,
että sitä saa käyttää vain pätevyytensä osoit-
tanut henkilö, jonka Turvallisuus- ja kemi-
kaalivirasto on merkinnyt 17 §:n 2 momentin
4 kohdassa tarkoitettuun tutkinto- ja yritysre-
kisteriin.

Ehdotus

29 §

Hyväksymisen edellytykset

Biosidivalmistetta, joka täyttää biosidiase-
tuksen 19 artiklan 4 kohdan a tai b alakoh-
dassa säädetyt kriteerit välittömän tai elin-
kohtaisen myrkyllisyyden tai syöpää aiheut-
tavien, sukusolujen perimää vaurioittavien tai
lisääntymiselle vaarallisten ominaisuuksien
osalta, ei hyväksytä toimitettavaksi yleiseen
kulutukseen.

38 §

*Tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidival-
misteiden käyttöä koskeva tutkinto*

Jos tuholaistorjuntaan tarkoitettun puun-
suoja-aineen, jyrsiijämyrkyin tai hyönteis- ja
punkkimyrkyin taikka muun niveljalkaisten
torjuntaan käytettävän biosidivalmisteen voi-
daan perustellusti arvioida aiheuttavan hait-
taa tai vaaraa ihmisen terveydelle tai ympä-
ristölle, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi
valmisteen hyväksymisen yhteydessä päättää,
että sitä saa käyttää vain

1) pätevyytensä osoittanut henkilö, jonka
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on merkin-
nyt 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitet-
tuun tutkinto- ja yritysrekisteriin; ja

2) kasvinsuojeluaineista annetun lain 10
§:ssä tarkoitettun kasvinsuojeluaineita koske-
van tutkinnon suorittanut henkilö omassa
maataloustoiminnassaan, jossa ei tehdä tu-
holaistorjuntaa toiselle maksua vastaan tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

maksutta.

40 §

40 §

*Pätevyyden todentaminen**Pätevyyden todentaminen*

Tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidivalmisteiden käyttöä koskevan tutkinnon suorittaneen *henkilön* on tehtävä pätevyyden todentamista varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tarpeelliset henkilö- ja yhteystiedot sekä osoitus 38 §:ssä tarkoitettun tutkinnon suorittamisesta. Pätevyysvaatimukset täyttävä *henkilö* merkitään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ylläpitämään 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tutkinto- ja yritysrekisteriin.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi päätöksellään peruuttaa rekisteröinnin, jos henkilö ei enää täytä rekisteröinnin edellytyksiä. Ennen rekisteröinnin peruuttamista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varattava henkilölle tilaisuus korjata puute, jollei puute ole niin olennainen, ettei sen poistaminen ole mahdollista kohtuullisessa määräajassa.

Tarkempia säännöksiä rekisteröinnin peruuttamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

43 §

Erityistutkinnon todentaminen

Erityistutkinnon suorittaneen *henkilön* on tehtävä erityistutkinnon todentamista varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tarpeelliset henkilö- ja yhteystiedot sekä osoitus 41 §:ssä tarkoitettun erityistutkinnon suorittamisesta. Erityistutkinnon suorittanut *henkilö* merkitään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ylläpitämään 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tutkinto- ja yritysrekisteriin.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi pää-

Tuholaistorjuntaan tarkoitettujen biosidivalmisteiden käyttöä koskevan tutkinnon suorittaneen on tehtävä *pätevyytensä* todentamista varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tarpeelliset henkilö- ja yhteystiedot sekä osoitus 38 §:ssä tarkoitettun tutkinnon suorittamisesta. Pätevyysvaatimukset täyttävä merkitään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ylläpitämään 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tutkinto- ja yritysrekisteriin.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi päätöksellään peruuttaa rekisteröinnin, jos henkilö *toimii tämän lain 35 §:n tai biosidiasetuksen 17 artiklan 5 kohdan vastaisesti, tai on syytä epäillä, että toiminnasta on aiheutunut tai voi aiheutua ympäristö- tai terveyshaittaa*. Ennen rekisteröinnin peruuttamista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varattava henkilölle tilaisuus korjata puute, jollei puute ole niin olennainen, ettei sen poistaminen ole mahdollista kohtuullisessa määräajassa.

(3 mom. kumotaan)

43 §

Erityistutkinnon todentaminen

Erityistutkinnon suorittaneen on tehtävä erityistutkintonsa todentamista varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tarpeelliset henkilö- ja yhteystiedot sekä osoitus 41 §:ssä tarkoitettun erityistutkinnon suorittamisesta. Erityistutkinnon suorittanut merkitään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ylläpitämään 17 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tutkinto- ja yritysrekisteriin.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi pää-

Voimassa oleva laki

töksellään peruuttaa rekisteröinnin, jos henkilö ei enää täytä rekisteröinnin edellytyksiä. Ennen rekisteröinnin peruuttamista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varattava henkilölle tilaisuus korjata puute, jollei puute ole niin olennainen, ettei sen poistaminen ole mahdollista kohtuullisessa määräajassa.

Tarkempia säännöksiä rekisteröinnin peruuttamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

59 §

Kemikaalirikkomus

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kemikaalirikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo REACH-asetuksen

1) 5–7, 9, 11 tai 17–19 artiklan mukaisia rekisteröinti- tai ilmoitusvelvollisuuksia Euroopan kemikaalivirastolle,

2) 14 tai 37–39 artiklan mukaisia kemikaalien turvallisuusarviointi-, raportointi-, soveltamis- tai tiedottamisvelvollisuuksia,

3) 22, 24, 40, 41, 46 tai 66 artiklassa tarkoitettujen tietojen toimittamisvelvollisuutta Euroopan kemikaalivirastolle,

4) 31 artiklan velvollisuutta, joka koskee käyttöturvallisuustiedotetta ja siltä edellytettävien tietojen toimittamista vastaanottajalle,

5) 32 artiklan mukaista ainetta tai seosta koskevaa tiedottamisvelvoitetta,

6) 33 tai 34 artiklan mukaista tiedottamisvelvollisuutta taikka 35 artiklan mukaista työnantajan tiedonantovelvollisuutta,

7) 36 artiklan mukaista velvollisuutta säilyttää tietoja tai toimittaa niitä toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan kemikaalivirastolle,

8) 49 artiklan mukaista velvollisuutta toimittaa lisätietoja toimivaltaiselle viranomaiselle,

9) 56 artiklan mukaista markkinoille saatamista tai käyttöä koskevaa kieltoa ilman

Ehdotus

töksellään peruuttaa rekisteröinnin, jos rekisteröity toimii tämän lain 35 §:n tai biosidiasetuksen 17 artiklan 5 kohdan vastaisesti, tai on syytä epäillä, että toiminnasta on aiheutunut tai voi aiheutua ympäristö- tai terveyshaittaa. Ennen rekisteröinnin peruuttamista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varattava henkilölle tilaisuus korjata puute, jollei puute ole niin olennainen, ettei sen poistaminen ole mahdollista kohtuullisessa määräajassa.

(3 mom. kumotaan)

59 §

Kemikaalirikkomus

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kemikaalirikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo REACH-asetuksen

1) 5–7, 9, 11 tai 17–19 artiklan mukaisia rekisteröinti- tai ilmoitusvelvollisuuksia Euroopan kemikaalivirastolle,

2) 14 tai 37–39 artiklan mukaisia kemikaalien turvallisuusarviointi-, raportointi-, soveltamis- tai tiedottamisvelvollisuuksia,

3) 22, 24, 40, 41, 46 tai 66 artiklassa tarkoitettujen tietojen toimittamisvelvollisuutta Euroopan kemikaalivirastolle,

4) 31 artiklan velvollisuutta, joka koskee käyttöturvallisuustiedotetta ja siltä edellytettävien tietojen toimittamista vastaanottajalle,

5) 32 artiklan mukaista ainetta tai seosta koskevaa tiedottamisvelvollisuutta,

6) 33 tai 34 artiklan mukaista tiedottamisvelvollisuutta taikka 35 artiklan mukaista työnantajan tiedonantovelvollisuutta,

7) 36 artiklan mukaista velvollisuutta säilyttää tietoja tai toimittaa niitä toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan kemikaalivirastolle,

8) 49 artiklan mukaista velvollisuutta toimittaa lisätietoja toimivaltaiselle viranomaiselle,

9) 56 artiklan mukaista markkinoille saatamista tai käyttöä koskevaa kieltoa ilman

Voimassa oleva laki

Euroopan kemikaaliviraston kyseiselle aineelle myöntämää nimenomaista lupaa,

10) 65 artiklan mukaista velvoitetta lisätä lupanumero merkintöihin tai

11) 67 artiklan mukaista ainetta sellaiseenaan, seoksessa tai esineessä koskevaa liitteessä XVII säädettyä rajoitusta.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

62 §

Vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetut asetukset

Vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetut seuraavat asetukset jäävät voimaan:

- 1) *kemikaaliasetus (675/1993)*;
- 2) valtioneuvoston asetus maanpuolustusta koskevista poikkeuksista kemikaalilainsäädännön soveltamisessa (996/2010);
- 3) valtioneuvoston asetus eräiden vaarallisten aineiden, seosten ja esineiden valmistuksen, markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksista annetuista REACH-asetuksen XVII liitteen säännöksistä poikkeamisesta (647/2009);
- 4) vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (59/1999) 8 luku;
- 5) valtioneuvoston päätös otsonikerrosta heikentävistä aineista (262/1998);
- 6) sosiaali- ja terveysministeriön asetus CLP-asetuksen liitteessä VI tarkoitetuista kemikaaleista (5/2010);
- 7) sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisesta (553/2008);
- 8) sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaalien määrätietojen toimittamisesta (1155/2011);
- 9) *asetus kemikaalineuvottelukunnasta (622/1990)*;

Ehdotus

Euroopan *komission* kyseiselle aineelle myöntämää nimenomaista lupaa *tai käyttää ainetta kyseisen luvan ehtojen vastaisesti*,

10) 65 artiklan mukaista velvoitetta lisätä lupanumero merkintöihin tai

11) 67 artiklan mukaista ainetta sellaiseenaan, seoksessa tai esineessä koskevaa liitteessä XVII säädettyä rajoitusta.

Kemikaalirikkomuksesta voidaan jättää syyte nostamatta tai rangaistus määräämättä, jos teon johdosta annetusta muusta viranomaisen päätöksestä aiheutuneita taloudellisia seurauksia on pidettävä tekijälle teon vakavuuteen nähden riittävänä taikka jos tekijä rikko tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä.

62 §

Vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetut asetukset

Vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetut seuraavat asetukset jäävät voimaan:

- 1) valtioneuvoston asetus maanpuolustusta koskevista poikkeuksista kemikaalilainsäädännön soveltamisessa (996/2010);
- 2) valtioneuvoston asetus eräiden vaarallisten aineiden, seosten ja esineiden valmistuksen, markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksista annetuista REACH-asetuksen XVII liitteen säännöksistä poikkeamisesta (647/2009);
- 3) vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (59/1999) 8 luku;
- 4) valtioneuvoston päätös otsonikerrosta heikentävistä aineista (262/1998);
- 5) sosiaali- ja terveysministeriön asetus CLP-asetuksen liitteessä VI tarkoitetuista kemikaaleista (5/2010);
- 6) sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisesta (553/2008);
- 7) sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaalien määrätietojen toimittamisesta (1155/2011);
- 8) asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista puolustusvoimissa (78/1996);

HE 75/2016 vp

Voimassa oleva laki

10) asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista puolustusvoimissa (78/1996);

11) asetus kemikaalilain valvontaviranomaisista puolustusvoimissa (469/1992);

12) valtioneuvoston asetus biosidivalmisteista (466/2000);

13) sosiaali- ja terveysministeriön asetus biosidivalmisteiden pakkaamisesta ja merkinnöistä (422/2000);

14) ympäristöministeriön asetus biosidivalmisteita ja niiden tehoaineita koskevista hakemuksista ja ilmoituksista (467/2000);

15) ympäristöministeriön asetus biosidivalmisteen hyväksymisen tai rekisteröinnin hakemisesta, markkinoilta poistamisesta ja erityisehdoista (20/2008).

Vuoden 1989 kemikaalilain nojalla annetut seuraavat asetukset jäävät voimaan 31 päivään toukokuuta 2015 saakka:

1) sosiaali- ja terveysministeriön asetus vaarallisen kemikaalin päällyksen turvasulkimesta ja näkövammaisille tarkoitettusta vaaratunnuksesta (414/2011); ja

2) sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä (807/2001).

Ehdotus

9) asetus kemikaalilain valvontaviranomaisista puolustusvoimissa (469/1992).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .